

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Україна в європейській історії та культурі

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна, заочна

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: усіх галузей знань

Спеціальність: усіх спеціальностей

Рік навчання: 1

Семестр: 1

Кількість кредитів (годин): Денна: 4 (120 год.: 26 лекції; 22 семінарські; 72 самостійна робота); Заочна: 4 (120 год.: 6 лекції; 6 семінарські; 108 самостійна робота)

Мова викладання: українська

Посилання на курс в онлайн-платформі classroom :

<http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1098>

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Башли Маргарита Іванівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: викладач кафедри історії та методики її навчання

Кафедра: історії та методики її навчання

Робочій e-mail: mibashly@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: середа, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Предметом навчальної дисципліни «Україна в європейській історії та культурі» є вивчення основних історичних подій та фактів, які мали визначальний вплив на політичні, соціальні, економічні та культурні взаємостосунки між Україною та країнами Європи.

Метою навчальної дисципліни є вивчення історичної ретроспективи взаємин України з державами європейського світу з часів Київської Русі по теперішній час, ролі та місця України у світовому та загальноєвропейському цивілізаційному контексті, основних історичних процесів і подій вітчизняної та європейської історії.

Важливим аспектом вивчення є проблема соціокультурної і політичної орієнтації України, яка органічно сприймаючи досягнення західноєвропейської цивілізації, зберігала самобутність власного історичного розвитку. Значне місце посідатиме порівняльна характеристика відповідних соціальних і політичних структур в країнах європейського світу і в Україні, яка свідчить про спільність багатьох з них. Дисципліна має показати, що український народ витворив власні оригінальні форми соціального існування, які стали надбанням світової історії. Саме під таким кутом зору розглядається українське козацтво, яке увібрало в себе активні сили усього тогочасного українського суспільства, постійно було у вирі воєнного і політичного життя Європи і мало чимало спільних рис з англійськими джентрі. Також

важливу увагу зосереджено на проблемах становлення державності та боротьбі за незалежність України, сучасні аспекти її розвитку.

Проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Основи філософських знань», «Права людини та громадянське суспільство в Україні», «Українська мова».

4. Результати навчання

Студенти, що опанують навчальну дисципліну «Україна в європейській історії та культурі» зрозуміють:

- загальну періодизацію курсу;
- основні етапи української державності в руслі загальноєвропейського цивілізаційного процесу з IX ст. по теперішній час;
- головні напрямки та зміст політичного і соціально-економічного розвитку України та країн Європи;
- міждержавну політику європейських держав та України;
- взаємопроникнення та взаємовплив української та європейської культур, спільне та відмінне в їх історичному розвитку.
- основні напрями співпраці України з ЄС.

В процесі вивчення курсу студенти можуть оволодіти такими **уміннями й навичками**:

- здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел;
- визначати історичну конкретність, своєрідність розвитку європейської цивілізації крізь призму вивчення національної історії як невід'ємної складової загальноєвропейського історичного процесу;
- проводити порівняльні аналогії соціально-економічного, політичного, культурного розвитку України та країн європейського світу;
- використовувати отримані знання на практиці (в роботі з науково-методичними матеріалами, друкованими джерелами в бібліотеках, архівах тощо);
- аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини.

5. Структура дисципліни

Заочна форма здобуття освіти

Тема № 1. Процес державотворення у Західній Європі і становлення Старокиївської держави

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Раннє середньовіччя у Західній Європі. Франкська імперія. 2. Початок державотворення у східних слов'ян . 3. Утворення Київської держави. Її місце в європейському світі за часів перших Рюриковичів. 4. Християнство за часів раннього середньовіччя як фактор первинного об'єднання феодальної Європи. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2. Дворнік, Ф. (2000). <i>Слов'яни в Європейській історії та цивілізації</i>. К.: Дух і Літера. URL: http://litopys.org.ua/dvornik/dv.htm 3. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ 4. Світлична, В.В. (2006). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Каравела. URL: https://ru.calameo.com/read/00435432042fb04952917
<p>Семінарське заняття №1 (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Раннє середньовіччя у Західній Європі. Франкська імперія. 2. Формування слов'янських народів. 	

<p>3. Утворення Київської держави. Її місце в європейському світі за часів перших Рюриковичів.</p> <p>4. Християнство за часів раннього середньовіччя як фактор первинного об'єднання феодальної Європи.</p>	
--	--

Завдання для самостійної роботи:

Доповніть текст : Своєрідним фундаментом перших протодержав у Східній Європі булиПоступово з розкладом родоплемінного ладу і появою класів у VIII-IX ст. набирає силу процес об'єднання окремих..... та їх союзників. Саме на цьому ґрунті і виникають першіплемінні князівства та їх федерації. За свідченням арабських авторів, уже в VIII-IX ст. існувало три осередки східнослов'янської: К.....,С....., А.....

Тема № 2. Україна-Русь у європейському соціально-політичному просторі в кінці X – середині XII ст.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні риси становлення України-Русі. 2. Політичний розвиток Київської держави. 3. Хрещення України-Русі як фактор європеїзації. 4. Розквіт Київської Русі. Посилення зв'язків Київської держави з європейським світом. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ 3. <i>Україна – європейська країна</i>. К.: Балтія-Друк, 2015. 4. Войтович, Л.В. (2006). <i>Княжа доба на Русі: портрети еліти: монографія</i>. Біла Церква: Вид. О.В. Пшонківський. URL: https://shron2.chtyvo.org.ua/Voitovych_Leontii/Kniazha_doba_portrety_elity.pdf
<p>Семінарське заняття №2 (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та становлення Київської держави. 2. Східна і західна церква християнського світу. 3. Християнство у Давньоруській державі до 988 р. 4. Прийняття християнства в Київській Русі. Значення та наслідки. 5. Західна політика князя Володимира. 6. Спроби подолання деспотизму Константинополя. 	

Завдання для самостійної роботи:

Визначте про кого йде мова:

Незважаючи на те, що він був сильним і войовничим правителем, у відносинах з сусідніми державами спирався не лише на силу зброї, а й на активні дипломатичні контакти з багатьма державами, постійно застосовував традиційну для того часу практику династичних шлюбів. Сина Святополка він одружив з дочкою польського Болеслава Хороброго, а син Ярослав став зятем шведського короля Олафа Скотконунга.

Тема № 3. Культурний розвиток давньої Русі-України в контексті середньовічної культури

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
--	---

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрямки розвитку середньовічної культури. 2. Освіта і давнє українське письменство. 3. Архітектура і образотворче мистецтво. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богуцький, Ю.П. (2007). <i>Українська культура в європейському контексті</i>. К.: Знання. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2966 2. Бокань, В. (2002). <i>Історія культури України: навчальний посібник</i>. К.: МАУП. URL: https://www.twirpx.com/file/76536/ 3. Децинський, Л.Є. (2008). <i>Історія української та зарубіжної культури: підручник для студ. вищих навч. закл.</i> Львів: Бескід Біт. 4. Шевченко, І. (2001). <i>Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття</i>. Львів: Інститут Історії Церкви Львівської Богословської Академії. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shevchenko_Ih/or/Ukraine_mizh_Skhodom_i_Zakhodom.pdf
<p>Семінарське заняття №3 (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-історичні умови становлення і розвитку культури Київської Русі. 2. Мова, писемність, освіта. 3. Література і фольклор. 4. Містобудування та архітектура. 5. Живопис та декоративно-прикладне мистецтво. 	

Тема № 4. Утворення національних держав у Західній Європі. Галицько-Волинське князівство у політичному процесі Центральної Європи

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Феодална роздробленість Київської Русі. 2. Розвинуте феодалне суспільство в Західній Європі. Утворення національних держав. 3. Галицько-волинське князівство у боротьбі за збереження української державності. 4. Держава Романовичів у другій половині XIII – першій половині XIV ст. Її участь у політичному процесі Центральної Європи. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskiyi_Vasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf? 2. Богуцький, Ю.П. (2007). <i>Українська культура в європейському контексті</i>. К.: Знання. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2966 3. Головка, О.Б. (2006). <i>Корона Данила Галицького: Волинь та Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя</i>. К.: Стилос. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Holovko_Oleksandr/Korona_Danyla_Halytskoho/ 4. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/
<p>Семінарське заняття №4(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розпад Київської держави. Галицько-Волинське князівство як фактор формування моноетнічної української державності. 2. Зміцнення Галицько-Волинського князівства. 3. Боротьба за австрійську спадщину. 4. Стосунки Галицько-Волинського князівства з Римом. 5. Культурний розвиток Галицько-Волинського князівства в контексті європейської культури. 	
<p>Завдання для самостійної роботи: <i>Письмово заповнити термінологічний словник за наведеними термінами: ярлик, братства, братські школи, воеводство, Магдебурзьке право, магістрат, романський стиль, мозаїка. Термін виконання: на семінарське заняття №3; додаткова вимога: усне опитування щодо знання змісту термінологічного словника.</i></p>	

Тема № 5. Станово-представницькі монархії в Європі. Еволюція українського суспільства у складі Великого князівства Литовського (XV ст.)

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розклад католицько-феодальної системи у середньовічній Європі. 2. Боротьба Польщі і Литви за Україну. Великі князі Литовські – інтегратори Давньоруської спадщини. 3. Розвинутий феодалізм в Україні. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2. Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskiyi_Vasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf?
<p>Семінарське заняття №5(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості статусу українських земель у складі Великого князівства Литовського. 2. Спроби церковної унії з Римом. 3. Піднесення престижу великих князів литовських в Європі, спроби коронації. Позиція українського панства. 4. Боротьба феодально-аристократичних угруповань у XV ст. Держава Олельковичів і західний світ. 5. Перехід від середньовічної станової монархії до абсолютизму. Спроби зміцнення великокняжої влади у Великому князівстві Литовському. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ 4. <i>Україна – європейська країна</i>. К.: Балтія-Друк, 2015.
<p>Завдання для самостійної роботи: <i>Письмово заповнити термінологічний словник за наведеними термінами: унія, шляхта, феодалізм, станова монархія, абсолютна монархія. Термін виконання: на семінарське заняття №4; додаткова вимога: усне опитування щодо знання змісту термінологічного словника.</i></p>	

Тема № 6. Початок Нового часу і соціально-політичний розвиток України в кінці XV – XVI ст. Реформація і контрреформація, їх відгомін в Україні

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування буржуазних відносин. Фільваркова система. 2. Соціальні протести в Європі і Україні. Виникнення козацтва, його роль в зародженні буржуазних відносин в Україні. 3. Реформація і контрреформація. Їх прояви в Україні. 4. Інтеграція українських земель у польській державі. Загострення національно-релігійних і соціальних суперечностей наприкінці XVI ст. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2. Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskiyi_Vasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf? 3. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ 4. Коцур, А.П. (2008). <i>Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів</i>. Київ-Чернівці: Книги – XXI. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kotsur_Anatoli/Istoriia_Ukrainy_vid_naidavnishykh_chasi
<p>Семінарське заняття №6(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реформаційні течії і рухи в Західній Європі. 2. Перші кроки Реформації в Польщі і на 	

Україні. 3. Контрреформація. Наступ католицизму у Східній Європі. Єзуїти, їх проникнення в Україну. 4. Берестейська унія в контексті «європеїзації» українського суспільства.	v do sohodennia Zbirnyk dokumentiv i materialiv/ 5. <i>Україна – європейська країна</i> . К.: Балгія-Друк, 2015.
---	---

Завдання для самостійної роботи. Заповніть таблицю:
Становище православної церкви в XVI – першій половині XVII ст.

<i>До укладання Берестейської унії</i>	<i>Після укладання Берестейської унії</i>

Тема № 7. Західна Європа і Україна у першій половині XVII ст. Вплив західноєвропейських суспільно-політичних процесів на Україну у першій половині XVII ст.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Вплив нідерландської революції на поширення релігійної та національної свободи. Українські та польські антитринітарії у Голландії. Участь українців у Тридцятилітній війні в Європі. 	<ol style="list-style-type: none"> Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskyi_Vasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf? Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ Коцур, А.П. (2008). <i>Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів</i>. Київ-Чернівці: Книги – XXI. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kotsur_Anatoli/Istoriia_Ukrainy_vid_naidavnishykh_chasiv_do_sohodennia_Zbirnyk_dokumentiv_i_materialiv/ Селівоненко, А. (2009). Політика Гетьманщини стосовно Запорозької Січі (1658-1667 рр.). <i>Український історичний збірник</i>. Вип. 12. С. 60-65. URL: http://history.org.ua/JournALL/green/12/7.pdf Плохій, С. (2016). <i>Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності</i>. Харків. URL: http://resource.history.org.ua/item/11082
<p>Семінарське заняття №7(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Вплив нідерландської революції на поширення релігійної та національної свободи. Українські та польські антитринітарії у Голландії. Козацтво як інтеграційний чинник визвольних прагнень усіх станів України. Селянсько-козацькі повстання 20-30-х рр. XVII ст. і західноєвропейський контекст. Участь українців у Тридцятилітній війні в Європі. 	

Завдання для самостійної роботи:

Письмово заповнити термінологічний словник за наведеними термінами: нідерландська революція, антитринітарії, козацька рада, старшина, уходники, універсали, чайка, ясир, Тридцятилітня війна. Термін виконання: на семінарське заняття №6; додаткова вимога: усне опитування щодо знання змісту термінологічного словника.

Тема № 8. Розвиток української культури у XV – XVIII ст. Західноєвропейські впливи в духовному житті

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Початок і розвиток ренесансу в країнах і Західної Європи. 2. Утвердження гуманістичної культури на українських землях. 3. Острозька академія – осередок ренесансної культури в Україні. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богуцький, Ю.П. (2007). <i>Українська культура в європейському контексті</i>. К.: Знання. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2966 2. Бокань, В. (2002). <i>Історія культури України: навчальний посібник</i>. К.: МАУП. URL: https://www.twirpx.com/file/76536/ 3. Децинський, Л.Є. (2008). <i>Історія української та зарубіжної культури: підручник для студ. вищих навч. закл.</i> Львів: Бескід Біт. 4. Литвинов, В. (2000). <i>Ренесансний гуманізм в Україні</i>. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи». URL: http://litopys.org.ua/lytv/lyt.htm
<p>Семінарське заняття №8(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Початок і розвиток ренесансу в країнах і Західної Європи. 2. Утвердження гуманістичної культури на українських землях. 3. Острозька академія – осередок ренесансної культури в Україні. 4. Література. Літописання. 5. Театр, драматургія, музика. 6. Архітектура й образотворче мистецтво 	
<p>Завдання для самостійної роботи: <i>Підготувати історичні портрети відомих постатей епохи: С. Дропана, Ш. Фіоль, Ф.Скорики, І.Федорова, П. Могили та ін. представити у формі презентації за допомогою PowerPoint.</i></p>	

Тема № 9. Національно-визвольна боротьба українського народу у 1648-1657 рр. і європейський світ

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічні передумови визвольної війни. 2. Визвольні рухи в Європі і український контекст. 3. Реакція в країнах Європи на події в Україні. 4. Нова українська державність і європейський світ. 5. Західноєвропейський вектор політичної орієнтації Б. Хмельницького. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2. Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskyyi_Vasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf? 3. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ 4. Смолій, В. (2009). <i>Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.)</i>. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія». URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000470

<p>Семінарське заняття №9(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Західноєвропейський вектор політичної орієнтації Б. Хмельницького. 2. Залучення української шляхти до будівництва козацької держави. 3. Дипломатичні плани Б. Хмельницького. 4. Рецепт визвольної війни українського народу в країнах Західної Європи. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Плохій, С. (2016). <i>Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності</i>. Харків. URL: http://resource.history.org.ua/item/11082 2. <i>Україна – європейська країна</i>. К.: Балтія-Друк, 2015. 3. Щербак, В.О. (2000). <i>Українське козацтво: формування соціального стану</i>. Друга половина XV – середина XVII ст. К.: Видавничий дім «KM Academia». URL: http://litopys.org.ua/coss1/shch.htm
<p>Завдання для самостійної роботи. Написати есе на тему: Історичне значення Української козацької держави</p>	

Тема № 10. Тенденції суспільно-політичного розвитку в країнах Західної і Центральної Європи і Україна (друга половина XVII – XVIII ст.)

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток європейської політичної системи. 2. Боротьба за збереження української державності після смерті Б. Хмельницького. 3. Система абсолютизму і намагання посилення інституту гетьманства. Боротьба з російським орієнтальним деспотизмом. 4. Перехід до епохи Просвітництва в Європі. Доба гетьмана Мазепи. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2. Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskiyi_Vasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf? 3. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ 4. Смолій, В. (2009). <i>Українська національна революція XVII ст. (1648-1676 рр.)</i>. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія». URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000470
<p>Семінарське заняття №10(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перехід до епохи Просвітництва в Європі. 2. Українсько-шведський союз. 3. Західноєвропейські джерела про гетьмана Мазепу і його діяльність. 4. Боротьба з російським орієнтальним деспотизмом. 5. Просвітництво в Україні. Стилї рококо, класицизм, романтизм, сентименталізм, реалізм, натуралізм, імпресіонізм в українському мистецтві. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Висоцький, О.Ю. (2009). <i>Історія української культури: навчальний посібник</i>. Дніпропетровськ: НМетАУ. 2. Заблоцька, К.В. (2001). <i>Українська і зарубіжна культура: навчальний посібник</i>. Донецьк: Східний видавничий дім. 3. Коцур, А.П. (2008). <i>Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів</i>. Київ-Чернівці: Книги – XXI. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kotsur_Anatolii/Istoriia_Ukrainy_vid_naidavnishykh_chasiv_do_sohodennia_Zbirnyk_dokumentiv_i_materialiv/

	4. Плохій, С. (2016). <i>Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності</i> . Харків. URL: http://resource.history.org.ua/item/11082
--	--

Тема № 11. Україна і Європейський світ у XIX ст.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поширення ідей Великої французької буржуазної революції в Україні. «Українська проблема» в період Наполеонівських війн. 2. Німецький романтизм і пробудження національної свідомості в українському суспільстві. Королівство Київське за проектом Бісмарка. 3. Вплив революційних подій 20-40-х рр. XIX ст. у Європі на ситуацію в Україні. 4. Галицькі землі у складі Австро-Угорської імперії. Українці у Віденському парламенті. Культурно-національне відродження на галицьких землях у XIX – на початку XX ст. 5. Українська еміграція в Європі в другій половині XIX ст. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богущкий, Ю.П. (2007). <i>Українська культура в європейському контексті</i>. К.: Знання. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2966 2. Гончарук, П.С. (2005). <i>Історія України з найдавніших часів до початку XX століття: курс лекцій</i>. К.: Центр навчальної літератури. URL: https://www.twirpx.com/file/469328/ 3. Іванова, Л.Г. (2007). <i>Україна між Сходом і Заходом – до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (І половина XIX ст.)</i>. К.: НПУ ім. М. Драгоманова. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000875
<p>Семінарське заняття №11(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поширення ідей Великої французької буржуазної революції в Україні. «Українська проблема» в період Наполеонівських війн. 2. Німецький романтизм і пробудження національної свідомості в українському суспільстві. Королівство Київське за проектом Бісмарка. 3. Вплив революційних подій 20-40-х рр. XIX ст. у Європі на ситуацію в Україні. 4. Галицькі землі у складі Австро-Угорської імперії. Українці у Віденському парламенті. Культурно-національне відродження на галицьких землях у XIX – на початку XX ст. 5. Українська еміграція в Європі в другій половині XIX ст. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Плохій, С. (2016). <i>Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності</i>. Харків. URL: http://resource.history.org.ua/item/11082
<p>Завдання для самостійної роботи: <i>Письмово заповнити термінологічний словник за наведеними термінами: опришки, декабристи, дворові люди, викупна операція, земства, народники, народовці, москвофіли, національне відродження, промисловий переворот, романтизм. Термін виконання: на семінарське заняття №10; додаткова вимога: усне опитування щодо знання змісту термінологічного словника.</i></p>	

Тема № 12. Соціально-політичні й економічні процеси в Європі і Україні у XX – на початку XXI ст. Європейська інтеграція та Україна

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси		
<p>Лекція (4 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічна та політична ситуація в Європі на початку XX ст. 2. Перша світова війна і Україна. Українсько-Європейські відносини в міжвоєнний період. 3. Друга світова війна в Європі та Україні. 4. Україна за доби Радянського Союзу. 5. Становлення незалежної України. 6. Україна в 90-ті роки. 7. Друге президентство Л.Кучми. 8. Президентство В. Ющенко та В. Януковича 9. П.О. Порошенко. Революція Гідності. Початок збройного конфлікту на Сході України. 10. Вибори Президента України 2019 р. В. Зеленський 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні.</i> (2015). Збірник наукових праць. К.: ТОВ «АРТ КНИГА». URL: https://ua.boell.org/sites/default/files/zhinki_centralnoyi_ta_shidnoyi_ievropi_u_drugiy_svi_toviy_viyni_-_genderna_specifika_dosvidu_v_chasi_ekstre_malnogo_nasilstva.pdf 2. Зінченко, О.; В'ятрович, В.; Майоров, М. (2016). <i>Війна і міф. Невідома Друга світова війна.</i> Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0005564 3. Касьянов, Г. (2008). <i>Україна 1991-2007: нариси новітньої історії.</i> К.: Наш час. 4. Шліхта, Н. (2006). <i>Історія радянського суспільства.</i> Курс лекцій. Х.: Акта. 		
<p>Семінарське заняття №12 (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Друга світова війна в Європі та Україні. 2. Україна за доби Радянського Союзу. 3. Державотворчі процеси в Україні. Проблеми суспільної трансформації і політичної демократизації в Україні. 4. Економічні проблеми незалежної держави. 5. Міжнародне становище України у 1991-2021 рр. 6. Розвиток української культури в умовах незалежності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богущкий, Ю.П. (2007). <i>Українська культура в європейському контексті.</i> К.: Знання. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2966 2. Гусев, В.І. (2001). <i>Новітня історія України (1900-2000).</i> К.: Вища школа. URL: https://www.studmed.ru/surgay-g-slyusarenko-ag-gusyev-v-novtnya-storya-ukrayini-1900-2000_8915b390023.html 3. Плохій, С. (2016). <i>Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності.</i> Харків. URL: http://resource.history.org.ua/item/11082 4. Сидоренко, В.Д. (2008). <i>Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України XX – XXI століть.</i> К.: ВХстудіо. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2065 		
<p>Завдання для самостійної роботи. Заповніть таблиці. 1. Внутрішня і зовнішня політика київських князів</p>			
<p><i>Ім'я князя</i></p>	<p><i>Роки правління</i></p>	<p><i>Внутрішня політика</i></p>	<p><i>Зовнішня політика</i></p>

<i>2. Значення прийняття християнства</i>			
<i>Сфери впливу</i>	<i>Наслідки</i>		
Внутрішнє становище держави			
Міжнародне становище держави			
Освіта			
Архітектура			
Образотворче мистецтво			
<i>3. Основні військові 1648-1657 рр.</i>			
Місце битви	Дата	Результати	
<i>4. Українські політичні партії поч. ХХ ст.</i>			
Назва партії	Рік утворення	Лідери	Основні програмні вимоги
<i>5. Найбільші битви Другої світової війни на теренах України</i>			
Назва битви	Дата	Головні результати	

Заочна форма здобуття освіти

Тема № 1. Процес державотворення у Західній Європі і становлення Старокиївської держави

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Раннє середньовіччя у Західній Європі. 2. Політичний розвиток Київської держави. 3. Хрещення України-Русі як фактор європеїзації. 4. Розвинуте феодальне суспільство в Західній Європі. Утворення національних держав. 5. Галицько-волинське князівство у боротьбі за збереження української державності. 6. Розклад католицько-феодальної системи у середньовічній Європі. 7. Боротьба Польщі і Литви за Україну. Великі князі Литовські – інтегратори Давньоруської спадщини.	1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i> . К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2. Дворнік, Ф. (2000). <i>Слов'яни в Європейській історії та цивілізації</i> . К.: Дух і Літера. URL: http://litopys.org.ua/dvornik/dv.htm 3. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i> . К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/ 4. Світлична, В.В. (2006). <i>Історія України: навчальний посібник</i> . К.: Каравела. URL: https://ru.calameo.com/read/00435432042fb04952917

<p>Семінарське заняття №1 (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Раннє середньовіччя у Західній Європі. 2. Політичний розвиток Київської держави. 3. Хрещення України-Русі як фактор європеїзації. 4. Розвинуте феодальне суспільство в Західній Європі. Утворення національних держав. 5. Галицько-волинське князівство у боротьбі за збереження української державності. 6. Розклад католицько-феодальної системи у середньовічній Європі. 7. Боротьба Польщі і Литви за Україну. Великі князі Литовські – інтегратори Давньоруської спадщини. 	
---	--

Тема № 2. Початок Нового часу і соціально-політичний розвиток України в кінці XV – XVI ст. Реформація і контрреформація, їх відгомін в Україні. Західна Європа і Україна у першій половині XVII ст.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування буржуазних відносин. Фільваркова система. 2. Соціальні протести в Європі і Україні. Виникнення козацтва, його роль в зародженні буржуазних відносин в Україні. 3. Інтеграція українських земель у польській державі. Загострення національно-релігійних і соціальних суперечностей наприкінці XVI ст. 4. Вплив нідерландської революції на поширення релігійної та національної свободи. 5. Українські та польські антитринітарії у Голландії. 6. Козацтво як інтеграційний чинник визвольних прагнень усіх станів України. 7. Селянсько-козацькі повстання 20-30-х рр. XVII ст. і західноєвропейський контекст. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/BilotserkivskiyiVasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf? 2. Богуцький, Ю.П. (2007). <i>Українська культура в європейському контексті</i>. К.: Знання. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=2966 3. Головка, О.Б. (2006). <i>Корона Данила Галицького: Волинь та Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя</i>. К.: Стилос. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Holovko_Oleksandr/Korona_Danyla_Halytskoho/ 4. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/
<p>Семінарське заняття №2(2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування буржуазних відносин. Фільваркова система. 2. Соціальні протести в Європі і Україні. Виникнення козацтва, його роль в зародженні буржуазних відносин в Україні. 3. Інтеграція українських земель у польській державі. Загострення національно- 	

<p>релігійних і соціальних суперечностей наприкінці XVI ст.</p> <p>4. Вплив нідерландської революції на поширення релігійної та національної свободи.</p> <p>5. Українські та польські антитринітарії у Голландії.</p> <p>6. Козацтво як інтеграційний чинник визвольних прагнень усіх станів України.</p> <p>7. Селянсько-козацькі повстання 20-30-х рр. XVII ст. і західноєвропейський контекст.</p>	
--	--

Тема № 3. Україна і Європейський світ у XIX – XX ст.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Поширення ідей Великої французької буржуазної революції в Україні. «Українська проблема» в період Наполеонівських війн.</p> <p>2. Німецький романтизм і пробудження національної свідомості в українському суспільстві. Королівство Київське за проектом Бісмарка.</p> <p>3. Вплив революційних подій 20-40-х рр. XIX ст. у Європі на ситуацію в Україні.</p> <p>4. Галицькі землі у складі Австро-Угорської імперії. Українці у Віденському парламенті. Культурно-національне відродження на галицьких землях у XIX – на початку XX ст.</p> <p>5. Соціально-економічна та політична ситуація в Європі на початку XX ст.</p> <p>6. Перша світова війна і Україна. Українсько-Європейські відносини в міжвоєнний період.</p> <p>7. Друга світова війна в Європі та Україні.</p> <p>8. Україна за доби Радянського Союзу.</p> <p>9. Становлення незалежної України.</p>	<p>1. Бажан, О.Г. (2008). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія».</p> <p>2. Білоцерківський, В.Я. (2007). <i>Історія України: навчальний посібник</i>. К: Центр учбової літератури. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskiyi/Vasyl/Istoriia_Ukrainy_vyd_2007.pdf?</p> <p>3. Дейвіс, Н. (2001). <i>Європа: Історія</i>. К.: Основи. URL: https://www.twirpx.com/file/2320185/</p> <p>4. Коцур, А.П. (2008). <i>Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів</i>. Київ-Чернівці: Книги – XXI. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kotsur_Anatoli/Istoriia_Ukrainy_vid_naidavnishykh_chasi_v_do_sohodennia_Zbirnyk_dokumentiv_i_materialiv/</p> <p>5. <i>Україна – європейська країна</i>. К.: Балтія-Друк, 2015.</p>
<p>Семінарське заняття №3 (2 год.):</p> <p>1. Поширення ідей Великої французької буржуазної революції в Україні. «Українська проблема» в період Наполеонівських війн.</p> <p>2. Німецький романтизм і пробудження національної свідомості в українському суспільстві. Королівство Київське за проектом Бісмарка.</p> <p>3. Вплив революційних подій 20-40-х рр. XIX ст. у Європі на ситуацію в Україні.</p> <p>4. Галицькі землі у складі Австро-Угорської імперії. Українці у Віденському парламенті. Культурно-національне</p>	

<p>відродження на галицьких землях у ХІХ – на початку ХХ ст.</p> <p>5. Соціально-економічна та політична ситуація в Європі на початку ХХ ст.</p> <p>6. Перша світова війна і Україна. Українсько-Європейські відносини в міжвоєнний період.</p> <p>7. Друга світова війна в Європі та Україні.</p> <p>8. Україна за доби Радянського Союзу.</p> <p>9. Становлення незалежної України.</p>	
---	--

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважної причини, отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом.

Зразок модульної контрольної роботи

1. Участь українців у Тридцятилітній війні в Європі.
2. Українсько-європейські стосунки доби незалежності України.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на	30 балів (проміжний контроль) – за
------------------------------------	---	---

	семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
------------	------------------------------------

Термінологічний словник	5
Складання порівняльних таблиць	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *термінологічного словника* є вміння студента чітко визначити зміст термінів.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

Викладач

Башли М.І.

Затверджено на засіданні кафедри історії та методики її навчання протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Дроздов В.В.